

© Latvijas Meža nozaru
arodu biedrība
Bruņinieku ielā 29/31
Rīga LV -1001

Tālr. 67035941
Fax 67035945

Atbild. par izdevumu
A.Simansons
Tālr. 67035941
E-pasts: lmnasim@lmna.lv

Latvijas Meža
nozaru arodu biedrības

ZIŅAS

2014.gada janvāris—februāris
Nr. 2 (157)

AKTUALITĀTES

MEŽA NOZARU ARODU BIEDRĪBĀ

**MEŽA NOZARU ARODU BIEDRĪBAS PADOME
18.DECEMBRIŅIŅOLĒMA :
LMNA 7.KONGRESU SASAUKT
2014.GADA 21.MARTĀ
ARODBIEDRĪBU NAMĀ, RĪGĀ**

Darba gaita

1. LMNA Padomes pārskats par LMNA darbību laikā no 2010.gada 26.marta līdz 2014.gada 21.martam.
2. LMNA Revīzijas komisijas atskaite.
3. LMNA priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un vadības institūciju vēlēšanas.
4. LMNA Revīzijas komisijas vēlēšanas.
5. LMNA 7. kongresa lēmuma un citu dokumentu pieņemšana.

Līdz 7.Kongresam vēl
31 Diena !!!

**STRĀDĀJAM! DOMĀJAM !
GATAVOJAMIES!**

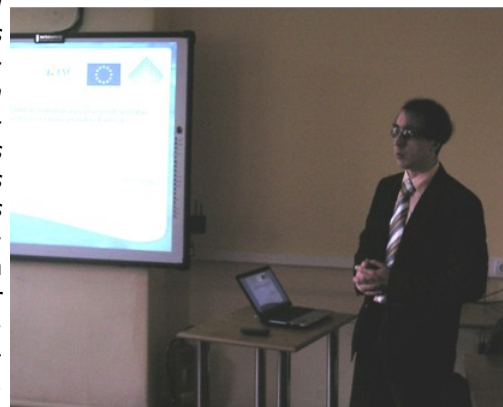
15.janvārī notika LMNA Padomes 9.sesija. Padome izskatīja sekojošus jautājumus:

1. Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas pieredze Latvijā (ziņo: **Māris Stinkulis** – Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības kvalitātes novērtēšanas departamenta pārvaldes vecākais referents);

2. Par LMNA 7.kongresa sasaukšanu (ziņo: **A. Simansons** – LMNA priekšsēdētājs).

1. dienests Māris Stinkulis : “... Izglītības kvalitātes dienests ir sadarbības partneris ESF projektā

“Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”. Ciešā sadarbībā ar Nozaru ekspertu padomēm (NEP), Kvalitātes

dienests projektā turpina koordinēt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenču novērtēšanas un atzišanas sistēmas aprobāciju. Projekta ietvaros plānotā pretendentu piesaiste no darba tirgus vides paredzēja 80 personām nodrošināt un apmaksāt profesionālās kvalifikācijas atzišanu, novērtējot ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences.

2011.gadā tika noslēgti 208 deleģēšanas līgumi ar 19 profesionālās izglītības iestādēm. Pirmais iesniegums no personas, kura bija ieguvusi profesionālās kvalifikācijas apliecību ārpus formālās izglītības apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas ceļā un vēlējās izmantot projekta ietvaros paredzēto iespēju par izdevumu atmaksāšanu Kvalitātes dienestā tika reģistrēts 2011.gada 1.decembrī. Atmaksa tika veikta pretendentiem, kuri bija nokārtojuši profesionālās kvalifikācijas eksāmenu un ieguvuši – grāmatveža (6 personas); automehāniķa (59 personas); lokomotīvu saimniecības tehniķa (3 personas); auto elektriķa (1 persona); rokas lok metinātāja (MMA), lok metinātāja metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG) (7 personas); elektromontiera (4 personas) kvalifikāciju. Līdz 2014.gada 10.janvārim jau ir noslēgti 410 deleģēšanas līgumi ar 41 profesionālās izglītības iestādi (no tām 8 privātas izglītības iestādes). Šobrīd ārpus formā-

lās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetences novērtēšanu var veikt 142 profesionālajās kvalifikācijās. Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas ceļā profesionālās kvalifikācijas apliecību ieguvusi 1261 persona.

Kokrūpniecības nozarē: tikai 1 mežsaimniecības tehniķis, 2 galdnieki, 1 būvizstrādājumu galdnieks.

Izvērtējot ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas ceļā iegūto profesionālo kvalifikāciju – 'TOP 6' – varam konstatēt likumsakarības par pretendentu motivāciju:

- 1) likuma normatīvās prasības attiecībā uz nozarē strādājošiem;
- 2) darba devēju pašiniciatīva kvalificētu speciālistu nodarbinātībā;
- 3) valsts institūcijā strādājošu darbinieku atbilstība profesionālās kvalifikācijas prasībām.

Latvijas izglītības iestādēs ārpus formālās izglītības apgūtās kompetences novērtēšanu atsevišķos gadījumos izmanto arī Latvijas emigranti. Strādājot ārpus profesionālās kvalifikācijas apliecināšanas dokumenta, tiem bieži vien ir mazāks atalgojums kā kvalificētam darbspēkam. Tādējādi, šīm personām ir motivācija iegūt profesionālo kvalifikāciju ārpus formālās izglītības apgūto profesionālo kompetenču novērtēšanas ceļā.

Profesionālās izglītības likums 29.¹ pants. Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana:

- (1) Profesionālās kompetences novērtēšana notiek, ņemot vērā attiecīgā profesijas standarta prasības.
- (2) Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu var deleģēt akreditētai izglītības iestādei vai akreditētam eksaminācijas centram.
- (3) Kārtību, kādā novērtē ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenci, nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabineta 2011.gada 22.februāra noteikumi Nr.146 „Kārtība, kādā novērtē ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenci”, kas nosaka kārtību, kādā novērtē ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenci, kas atbilst pirmā, otrā vai trešā kvalifikācijas līmeņa profesionālajai kompetencei.

Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumi Nr.791 „Profesionālās izglītības iestāžu un eksaminācijas centru maksas pakalpojumu cenrādīs”.

2. LMNA Padome :

- noteica arodorganizāciju pārstāvniecības normas kongresam;
- apstiprināja LMNA 7.kongresa sagatavošanas Pasākumu Plānu;
- uzdeva Kongresa sagatavošanas darba grupai un arodorganizāciju vadītājiem nodrošināt Kongresa sagatavošanas plāna izpildi;
- uzdeva arodorganizāciju vadītājiem organizēt kongresa delegātu ievēlēšanu, apkopot un iesniegt darba grupai arodbiedrības biedru priekšlikumus kongresa dokumentu projektiem (Statūtiem, rezolūcijām, utt.), kā arī priekšlikumus Arodbiedrības darba uzlabošanai un pilnveidošanai nākošajā periodā .

LMNA Padomes pieņemtie lēmumi ir nosūtīti visām arodorganizācijām un ir pieejami visiem arodbiedrības biedriem savā arodorganizācijā.

LATVIJAS BRĪVO ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBĀ

29.janvārī notika LBAS Valdes sēde. Valdes sēdes darba kārtībā :

1. Tikšanās ar Labklājības ministru **Uldi Auguli**;
2. LBAS darbības pārskats par 2013.gadu un darbības prioritāšu projekts 2014.gadam (ziņo: **P. Krīgers** – LBAS priekšsēdētājs);
3. Tikšanās ar LR Ministru prezidenti **Laimdotu Straujumu**.

1. Tikšanās laikā ar jauno Labklājības ministru **U. Auguli** tika apspriesta gan minimālās algas paaugstināšana, gan izdienas pensiju nākotne, gan Na-

No labās: **P. Krīgers**, ministrs **U. Augulis** un LM Valsts sekretāre **I. Jaunzeme**

cionālā stratēģija darba aizsardzībā.

LBAS priekšsēdētājs **P. Krīgers** norādīja, ka jaunais gads aizsācies ar daudziem pārsteigumiem, no kuriem viens bijis paziņojums, ka iztikas minimums vairs netiks aprēķināts. Ministrs atbildēja, ka viņam arī tas ir bijis pārsteigums, bet ministrija sāk darbu pie minimālā iztikas sliekšņa aprēķināšanas. Šis darbs risināsies kopā ar sociālajiem partneriem un pašvaldībām.

Veselības aprūpes un sociālo darbinieku arodbiedrība (LVSADA) Labklājības ministram iesniedza jaunas Ģenerālvienošanas projektu sociālās aprūpes nozarē, kuru ik pa pāris gadiem no jauna slēdz Labklājības ministrija un trīs arodbiedrības - LVSADA, Ārstniecības un aprūpes darbinieku apvienība un Valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrība.

Viens no jautājumiem, uz kuru norādīja LBAS un kuru risināt vajadzēs ar valdību, būs minimālās algas apmērs nākamgad. LBAS dalīborganizāciju nostāja ir, ka tai jābūt 55% apmērā no vidējās algas tautsaimniecībā, kā tas bija pieņemts agrāk un kādreiz bija ierakstīts koncepcijā. Labklājības ministrs atbildēja, ka minimālās algas paaugstināšana 2015.gadā ir ierakstīta Valdības deklarācijā, un par šo jautājumu diskutēs ar sociālajiem partneriem.

LBAS dalīborganizācijas neapmierina šī jautājuma saskaņošana NTSP līmenī, jo minimālo algu nedrīkst skatīt atrauti no neapliekamā minimuma un valsts budžeta projekta kopumā.

Uz jautājumu par izdienas pensijām ministrs at-

bildēja, ka šī jautājuma virzību viņš nav pārņēmis. Izdienas pensiju saņēmēji ir ļoti dažādi, un diskusijām ir jāturpinās. Ministrs pauda viedokli, ka jāorientējas uz iemaksām 3.pensiju līmenī, kuras var arī mantot. Bet, protams, ka ir jābūt pienācīgam pārejas periodam. Tā kā ir pacelts pensionēšanas vecums, tad – kas notiks, ja, piemēram, pāris gadus pirms pensionēšanās cilvēks „izkrīt” no darba tirgus – tā ministrs?

Sakaru darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja **Z. Semjonova** uzsvēra, ka tomēr vērojama negatīva pieredze, kad mainās uzņēmuma vadība un nolikvidē daudzas labas ieceres, arī saistībā ar iemaksām 3.pensiju līmenī.

U. Augulis atbildēja, ka diemžēl mēs esam vairākas labas sistēmas sabojājuši, ne tikai pensiju sistēmu, tādēļ ir jāpievērš lielāka uzmanība to stingrākai nodrošināšanai.

P. Krīgers norādīja, ka valsts kā darba devējs nav gatava maksāt 3.pensiju līmenī, uz ko ministrs atbildēja, ka valstij tomēr, pirmkārt, ir jādomā ilgtermiņā, nevis tikai par šodien.

Meža darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs **A. Simansons** jautāja par Darba aizsardzības Nacionālo stratēģiju, kura bija spēkā līdz 2013.gadam, bet vēl aizvien jauns politikas dokuments nav izstrādāts. LM Valsts sekretāre **I. Jaunzeme** informēja, ka šī dokumenta izstrāde nacionālajā līmenī ir aizkavējusies, jo ir aizkavējusies diskusija Eiropas Komisijā – vidustermiņa pārbaude un norādīja, ka visas 11 Eiropas direktīvas ir spēkā un turpinās esošo nacionālo normatīvo aktu ievērošana. **I. Jaunzeme** uzsvēra, ka radikālas izmaiņas politikā nav paredzētas.

Arodbiedrības norādīja uz vāji sagatavoto un deklaratīvo veselības aprūpes modeļa likumprojektu: - no vienas puses it kā ir taisnīgi, ka, saņemot veselības aprūpes pakalpojumus, tiek ņemta vērā nodokļu nomaksa. Taču zinot cilvēku mazo ienākumu līmeni un augsto bezdarbu, tas tomēr ir diskriminējoši. Ministrs tam piekrita, piebilstot, ka nav arī skaidrs, kāds pakalpojumu klāsts par ko pienākas.

Vairāku arodbiedrību pārstāvji norādīja uz nepilnībām topošajā Valsts dienesta likumā.

Tikšanās noritēja lietišķā un uz sadarbību vērstā gaisotnē.

2. LBAS Valde uzklusēja priekšsēdētāja **P. Krīgera** pārskatu par darbu 2013.gadā un pieņēma LBAS prioritātes 2014.gadam.

3. Tikšanās ar Ministru prezidenti **L. Straujumu**: Ministru prezidente informēja, ka Valdības Rīcības plāns tiks izstrādāts līdz 10.februārim, un tā izstrādē tiks pieaicināti arī sociālie partneri.

Tikšanās laikā Ministru prezidente pauda viedokli, ka Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes darbs tiks turpināts, un ļoti drīz no Valdības puses tiks izvirzīti pārstāvji darbam NTSP.

LBAS un dalīborganizācijas bija sagatavojušas virkni jautājumu Ministru prezidentei. Tie skara naci-

onālā līmeņa sociālo dialogu; akciju sabiedrības, arī „Lattelecom” nākotni, to sadarbību ar arodbiedrībām; par obligātā iepirkuma komponenti elektroenerģijai; par topošo Valsts dienesta likumu; privātajiem pensiju fondiem, par algām izglītības nozarē, veselības aprūpi, u.c.

Ņemot vērā, ka laika trūkuma dēļ nebija iespēja atbildēt uz visiem arodbiedrību uzdotajiem jautājumiem, ministru prezidente teica, ka jautājumi tiks nodoti attiecīgām ministrijām atbilžu sagatavošanai.

Tikšanās reizē nozaru arodbiedrības aktualizēja arī jautājumus par Krājaizdevu sabiedrībām, par valsts akciju sabiedrībām un dažu to vadītāju nesamērīgajām algām, drīzumā atvērto elektroenerģijas tirgu, nepieciešamību uzlabot dzelzceļa infrastruktūru un smago situāciju veselības aprūpes nozarē.

30.janvārī sapulcējas LBAS dalīborganizāciju pārstāvji, lai tiktos ar Valsts kancelejas pārstāvjiem, un izteiktu savus viedokļus par topošo projektu “Valsts dienesta likumu”. Diemžēl, Valsts kancelejas pārstāji uz sarunu neieradās !!!

Arodbiedrības šo likumprojektu kopumā vērtē kā būtisku darbinieku un darbinieku pārstāvju tiesību ierobežojumu, turklāt tiek pārkāptas starptautiskajos tiesību aktos noteiktās tiesības. Likumprojektā ir paredzēts ar visiem valsts pārvaldē strādājošajiem nodibināt dienesta attiecības, kas nozīmē, ka uz darbiniekiem vairs neattieksies Darba likumā noteiktās normas. Tajā pašā laikā likumprojektā nav precīzi nodefinēts, uz kuriem darbiniekiem tieši attieksies šīs pārmaiņas.

Likumprojektā paredzēts samazināt maksimālo slimošanas laiku, kura laikā nedrīkst uzteikt darbu, un pārbaudes laiks pagarināts līdz sešiem mēnešiem. Darba likums nosaka, ka darbiniekam pieļaujama slimošanas laiks, kura laikā nedrīkst uzteikt darbu, ir 6 mēneši pēc kārtas vai 1 gads 3 gadu periodā. Taču Valsts dienesta likumā tas tiek krietni saīsināts - 4 mēneši pēc kārtas vai 6 mēneši 1 gada periodā.

Kas notiks ar darbiniekiem, kas neatbildīs jaunajiem kritērijiem, jo tie paredz ierobežojumus arī pensionēšanās vecumu sasniegušajiem darbiniekiem.

Padarot darbiniekus par valsts dienestā nodarbinātajiem, tiek izslēgta vienošanās starp darbinieku un darba devēju. Pēc būtības šeit ir valsts uzstādīts dik-tāts, un visas izmaiņas tiks noteiktas atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem un rīkojumiem. Likumprojektā vispār nav iekļauta sadaļa par darbinieku pārstāvības tiesisko regulējumu, kas liek domāt, ka ar šo likumprojektu valsts pārvaldē vēlas ierobežot darbinieku pārstāvju tiesības slēgt darba koplīgumus. LBAS un dalīborganizācijas vēlas, lai par to, kādas ir darbinieku pārstāvju tiesības un pienākumi, Valsts dienesta likumā būtu atsauce uz Darba likumu, vai arī tas būtu tieši iekļauts Valsts dienesta likumā.

Vairākas normas likumprojektā norāda uz arodbiedrību tiesību ierobežošanu, jo Latvija ir ratificējusi Starptautiskās darba organizācijas (SDO) konvencijas, kas paredz nodrošināt arī valsts pārvaldes darbiniekiem apvienošanās brīvību, tiesības slēgt koplīgumus un, protams, aizsardzību pret diskrimināciju. Ja valsts negrib paredzēt saskaņošanu ar arodbiedrību atlaišanas gadījumā, tad ir jābūt noteiktam mehānismam, kā arodbiedrība var iesaistīties savu biedru aizsardzībā. Arodbiedrību pārstāvjiem ir jābūt tiesībām konsultēties, sarunāties – piemēram, arī iesaistīties disciplinārlietu izmeklēšanā.

Ir kļuvis zināms, ka Valsts kancelejas pārstāvji

uzskata, ka jaunā likumprojekta būtība esot tas, ka - visi valsts pārvaldē strādājošie, arī darbinieki, ne tikai ierēdņi, tiek iekļauti vienotā dienesta sistēmā, kur ir tikai viens darba devējs - valsts. Tas nozīmē, ka arī sociālās garantijas visiem šajā sektorā strādājošajiem būs vienādas. Un uzsver: neviena sociālā garantija netiks samazināta - būs gan četru nedēļu atvaļinājums, gan slimības lapas, gan līdz šim ierēdņiem pienākošies pabalsti. Tāpat ir paredzētas plašākas rotācijas iespējas un noteikti konkrēti apmācību moduļi katram amatam.

RE, KĀ !!! Valsts kanceleja uzskata, ka Latvijā nevienam ierēdnis Arodbiedrībā vispār nesastāv ?????!

SNIEGA BUMBAS EFEKTS... Kur trāpīs ?

14.februārī, Arodbiedrību namā, notika preses (mediju) brīfings. Piedalījās: LBAS priekšsēdētājs **Pēteris Krīgers** (no kreisā), Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietnieks **Jānis Krastiņš**, Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs **Valdis Keris**, Kultūras darbinieku arodbiedrību federācijas priekšsēdētājs **Aldis Misēvičs** un Valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs **Andrejs Jirgensons**

Darbinieku tiesību apdraudējums Latvijā pieņēmis kritiskus apmērus un turpina pieaugt ar sniega bumbas efektu. To spilgti apliecina likumprojekts „Valsts dienesta likums”, dažas, bet ļoti būtiskas iecerēs grozījumos Darba likumā un plānotais jaunais veselības aprūpes finansējuma modelis. LBAS vadība un dalīborganizāciju pārstāvji puda viedokli par vairākiem topošajiem likumprojektiem, kā arī informēja par iespējamām protesta akcijām, ja arodbiedrību prasības netiks ņemtas vērā.

LBAS priekšsēdētājs **Pēteris Krīgers** uzsvēra: „Mēs redzam, ka likumdevēji, plānojot izmaiņas likumos, cenšas „apgriezt” cilvēku tiesiskās un sociālās garantijas. To spilgti apliecina likumprojekts „Valsts dienesta likums”, dažas, bet ļoti būtiskas iecerēs grozījumos Darba likumā un plānotais jaunais veselības aprūpes finansējuma modelis, kas pēc būtības ir jauni plāni cilvēku diskriminācijai un labklājības līmeņa pazemināšanai. Mēs esam gandrīz nabadzīgākā valsts Eiropas Savienībā, un sabiedrības noslāņošanās ziņā – jau līderi. Ja arodbiedrību prasības netiks ņemtas vērā, aicināsim cilvēkus pulcēties pie Saeimas.”

Valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs **Andrejs Jirgensons**: „...Mūsu arodbiedrības prioritāte vairāku gadu garumā ir netaisnības novēršana valsts pārvaldē, arī ļoti atšķirīgās darba samaksas dažādās ministrijās un to pakļautības iestādēs. Valsts dienesta likums, ja to pieņems pašreizējā kvalitātē, neļaus darbiniekiem izmantot Darba likumā, Arodbiedrību likumā, Satversmē un starptautiskās konvencijās noteiktās tiesības un garantijas.

Ja tiešām šis likums tiks pieņemts, mēs rīkosimies. Mūsu darbinieki ir gatavi streikam, un mūsu kolēģi Eiropā šajā dienā stāvēs pie Latvijas vēstniecībām.”

Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības (LVSADA) priekšsēdētājs **Valdis Keris**: „ Mēs gribam, lai darbinieki mūsu valstī tiktu pienācīgi novērtēti, bet tas nenotiek. Jau 2010.gadā veselības aprūpes pieejamība bija trīs reizes sliktāka kā vidēji Eiropas Savienībā, kad 10% Latvijas iedzīvotājiem līdzekļu trūkuma dēļ bija liegta šo pakalpojumu pieejamība. Tagad šis skaitlis pārsniedz 14%. Jaunais veselības aprūpes finansēšanas likumprojekts nevienā pantā neparedz ne saīsināt rindas, ne mazināt pacientu līdzmaksājumus...”

BRISELĒ:

DARBS ... NABADZĪBA... UN TĀLĀK?

„...Analīze parāda, ka darba atrašana **tikai 50 %** gadījumu nodrošina izeju no nabadzības. ...Mēs varam novērot ievērojamu nabadzības pieaugumu, kaut gan bezdarba līmenis pamazām sarūk. ... Mums jāpievērš uzmanība ne tikai darba vietu radīšanai, bet arī **kvalitatīvu darba vietu izveidošanai**, lai sasniegtu tādu izaugsmes līmeni, kas mazinās ne tikai bezdarba rādītājus, bet arī nabadzības līmeni...”.

ES sociālo lietu ministrs **LĀSLO ANDORS** (No ziņojuma par bloka sociālo un ekonomisko attīstību 2013.gadā).

ZVIEDRIJĀ:

“ARODBIEDRĪBAS UN POLITIKA”

(“Dagens Arbete”, 06.02.2014. Laikrakstu lasīja un tekstu latviskoja **Ā. Smildziņš**)

220 dienas pirms Riksdāga (parlamenta) vēlēšanām Zviedrijas arodbiedrību savienība (LO) **pirmoreiz** nāk ar savu vēlēšanu platformu – pirmkārt par pilnu nodarbinātību, labāku darba dzīvi un attīstītu labklājību. LO mērķis: Eiropai jāklūst sarkanākai un Zviedrijā jāmaina valdība.

Karls-Pēters Torvaldsens vienlaicīgi uzsver, ka būtiski ir tas, ka ne vienmēr LO vēlēšanu platformā ir tas pats, kas sociāldemokrātiem.

500 arodbiedrību aktīvistu no 14 biedrībām pulcējās vēlēšanu konferencē Stokholmā. Par sociāldemokrātiem Riksdāga vēlēšanās balsos 60% no LO biedriem, ES vēlēšanās—50%. LO gaida pamatīgs darbs visos līmeņos, līdz pat katrai darba vietai. “...Ja mēs darbosimies visi, mēs panāksim jaunu politiku ...”, atklājot vēlēšanu konferenci, sacīja LO priekšsēdētāja pirmais vietnieks **Tobiass Baudins** (Tobias Baudin).

Bet viss vēl nav skaidrs. Atbalsts sociāldemokrātiem no LO biedru puses rūk, taču sadarbība ar sociāldemokrātiem turpināsies.